

Jeanne Prisser bezoekt de bijlmer en de grachtengordel

Jeanne Prisser bericht over wat zich afspeelt in de voorhoede van de beeldende kunst. Deze week: wat werken in den vreemde doet met een kunstenaar en een tentoonstelling met een waarschuwingsbordje bij de ingang.

JEANNE PRISSE 5 september 2014, 14:18

Charlotte Schleiffert: verwarrende mix van exotica. Beeld -

De Bijlmer, 30 augustus

In de kniehoge stapel zomerpost vond ik een folder van Centrum Beeldende Kunst Zuidoost met daarin een citaat van Mark Twain: 'Reizen is fataal voor vooroordelen, onverdraagzaamheid en bekrompenheid'. Ware woorden - in de tijd van de postkoets that is; in de tijd van Easyjet reizen Onverdraagzaamheid en Bekrompenheid gewoon mee de wereld over, selfie-stok en vliegstoel-kniebeschermers binnen handbereik.

Inderdaad, we waren weer thuis.

Om mijn vakantiegevoel nog even vast te houden en mijn vooroordelen te tarten, reisde ik af naar datzelfde CBK Zuidoost in de Bijlmer, een Grand Tour anno nu die je op korte afstand kunt maken. Daar zag ik Wanderlust, een tentoonstelling met zes kunstenaars die in den vreemde hadden gewerkt (anders dan u en ik, die over de grens het woord 'werk' meteen wegspoelen met zee en daiquiri's); in Indonesië, de Antillen en Suriname.

Waren ze nieuwsgierig geraakt naar de voormalige koloniën, of bepaalde een fijne artist in residence hun kompas? Dat leerde het verhaal van curator Sasha Dees ons niet. Wat wel bleek: dat de kunstenaars zich lichtelijk anders waren gaan gedragen, geraakt waren door Het Andere. Dat hun kunst kleurrijker, menselijker, minder gehaast was geworden. Een cliché, maar niet onwaar.

Het meest trof me het carnavalskostuum van Yasser Ballemans - een groot pak van onbewerkt leer in een vreemde, grijsblauwe kleur. Het oogde alsof het tussen twee culturen was blijven steken. Het was uitbundig en inventief gesneden, maar ook kleurloos en dood. Je zou het kunnen dragen, maar je zou erin blijven wie je was: een toerist die carnaval viert. Het vertelde iets wezenlijks over de reiziger: diens onvermogen om volledig op te gaan in wat hij elders aantreft.

Ballemans werd gegrepen door het carnaval na een bezoek aan Curaçao.

Beeld Auke van der Hoek

Verderop deed Charlotte Schleiffert waar ze goed in is: totem-achtige strijders schilderen die een verwarrende mix van 'exotica' dragen. Een

Rotterdamse markt plus een woestijnhoofddekse; eclecticisch, onbegrensd. Als achtergrond dienden teksten en tekeningetjes, de ene over zendelingen, de andere over de neushoornjacht. Ik zou het waarderen als zo'n uitgedoste strijder voor zou gaan in een demonstratie, maar nu gebeurde wat zo vaak gebeurt met engagement aan de witte muur: het verdampde.

In de metro terug wist ik nog steeds niet of je van reizen beter wordt - slonziger in elk geval wél. Ik spoedde mij naar de kapper, schuierde mijn mantelpak af, lijnde de hond aan en werd mijn oude zelf, completely yours voor het komende seizoen.

De Grachtengordel, 2 september

Haperende Mens heet de nazomer-tentoonstelling in Arti, en ik kan maar niet besluiten of ik die titel nu mooi, lelijk danwel onbegrijpelijk vind - eigenlijk is-ie het allemaal. Hij doet me aan iemand denken. Aan mezelf. Wanneer ik de deur uit wil, een laatste blik in de spiegel werp, en besluit die blouse toch nóg eens te strijken; het amechtig stamelen wanneer een toerist me op straat de weg vraagt. Hakkend door het leven en gestroomlijnd achter m'n bureautje - zou ik niet beter weten, ik zou denken dat het hier een tentoonstelling ter ere van ondergetekende betrof.

Het betreft iets anders. Haperende mens brengt' en hier citeer ik de tentoonstellingsfolder, 'confronterende en overweldigende kunst die focust (sic) op die momenten waarop we overdonderd of verstoord worden (sic) en de controle verliezen'. Natuurlijk bestaan er mensen die de controle al verliezen wanneer ze zich met meer dan drie vreemden tegelijk in een kamer bevinden, maar de samenstellers denken aan andere ervaringen; zij reppen van 'krachten die de mens te boven gaan (sic) zoals natuurkrachten, rampen of oorlogsgeweld'. Zij willen ontwrichten en confronteren. Bij de ingang plaatsten ze een waarschuwingsbordje.

Francis Alÿs: A Story of Deception, On View at MoMA

Nu wil deze mens zich graag focussen op wat verstoort aan de tentoonstellingen in Arti: thematiek en selectie sluiten vaak maar matig op elkaar aan. Dan brengt men bijvoorbeeld een expositie over de stad (Staged City) zonder dat in de geselecteerde werken, die vrij goed zijn, het stadsleven een noemenswaardige rol speelt. Of ze maken, zoals hier, een tentoonstelling die heet te gaan over het overdonderende en overweldigende, maar die door de bank genomen toch een vrij tamme aanblik biedt. Of word ik werkelijk geacht ontwricht te raken door de fraaie houtschooltekeningen van Raquel Maulwurf; door die bewegende plastic slangen van Zoro Feigl; door Paul Kooikers verzameling polaroids? Die laatste beslaat drie wanden, zwart-wit en kleur, vakantiekiekjes, geloer in décolletés en meer, en ademt consequent een Sex-voor-de-Buch-achtige morsigheid; op mijn favoriete foto balanceert een model in ondergoed wankel op een aanrecht. Men stelt zich de making-of voor: het keukentje, de wachtende fotograaf, het aarzelende geklauter.

'Mooi, en dan nu nog eentje met je kont naar de fluitketel tóé.'

Eigenlijk is er hier slechts één werk dat het predikaat overdonderend onomwonden verdient: Francis Alÿs' video Tornado 2000-2012. Misschien heeft u ervan gehoord. Het is een moderne klassieker. We kijken mee met een man - Alÿs zelf - die in de woestijn van Mexico op tornado's jaagt; heeft hij er een gevonden, dan hapert hij niet, maar trotseert het zand en de wind en het oorverdovende geloei, en gaat plompverloren in het oog staan. Overweldigende beelden. Hier wel.

Wanderlust CbK Zuidoost, Amsterdam Zuid-Oost, t/m 18/10, cbkzuidoost.nl

Start

Best gelezen

Nieuws

Zoeken

Service